



Брюксел, 14 октомври 2025 г.
(OR. en)

14005/25

Междуетноститутуционално досие:
2025/0321 (NLE)

ENER 527
ENV 1016
RELEX 1294
COWEB 118
COEST 749

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	14 октомври 2025 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2025) 636 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвета на министрите на Енергийната общност по отношение на измененията на Договора за създаване на Енергийна общност с цел актуализиране и разширяване на обхвата на Договора, така че да включва развитието на правото на Съюза в областта на околната среда

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 636 final.

Приложение: COM(2025) 636 final



ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 14.10.2025 г.
COM(2025) 636 final

2025/0321 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се приеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвета на министрите на Енергийната общност по отношение на измененията на Договора за създаване на Енергийна общност с цел актуализиране и разширяване на обхвата на Договора, така че да включва развитието на правото на Съюза в областта на околната среда

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение за решение на Съвета се отнася до предложението, което трябва да бъде представено от името на Съюза и одобрено с гласуване на Съюза в Съвета на министрите на Енергийната общност във връзка с предвиденото изменение на Договора за създаване на Енергийна общност, за да се актуализира и разшири обхватът на този договор, така че да включва развитието на правото на Съюза в областта на околната среда.

Достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда, засегнати от настоящото предложение, са: Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно опазването на дивите птици¹, Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна², Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите³, Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им⁴, Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите⁵ и Директива 2009/90/ЕО на Комисията за определяне на технически спецификации за химичен анализ и мониторинг на състоянието на водите⁶.

Предвижда се позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза, да бъде представена на Съвета на министрите на Енергийната общност за приемане от този орган на 18 декември 2025 г. на заседанието му във Виена, Австрия. Преди това заседание, на 17 декември 2025 г. също във Виена, ще заседава постоянната група на високо равнище на Енергийната общност (ПГВР), за да обсъди и одобри точките за приемане от Съвета на министрите

¹ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОБ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

² Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОБ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

³ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОБ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁴ Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им (ОБ L 372, 27.12.2006 г., стр. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/118/oj>).

⁵ Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите, за изменение и последваща отмяна на директиви 82/176/ЕИО, 83/513/ЕИО, 84/156/ЕИО, 84/491/ЕИО 86/280/ЕИО на Съвета и за изменение на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОБ L 348, 24.12.2008 г., стр. 84, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj>).

⁶ Директива 2009/90/ЕО на Комисията от 31 юли 2009 г. за определяне, съгласно Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, на технически спецификации за химически анализ и мониторинг на състоянието на водите (ОБ L 201, 1.8.2009 г., стр. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/90/oj>).

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Договор за създаване на Енергийна общност

Договорът за създаване на Енергийна общност⁷ (ДСЕО или „Договорът“) има за цел да създаде стабилна регулаторна и пазарна рамка и единно регулаторно пространство за търговия с мрежова енергия чрез прилагане в страните, които не са държави — членки на ЕС, на онези части от достиженията на правото на ЕС в областта на енергетиката, по които е постигнато споразумение. Договорът за създаване на Енергийна общност влезе в сила на 1 юли 2006 г. Европейският съюз е страна по ДСЕО⁸. Деветте страни по ДСЕО, които не са държави — членки на ЕС, са означени в него като „договарящи страни“.

Една от целите на Договора за създаване на Енергийна общност е да „подобри екологичната обстановка във връзка с мрежовата енергия и свързаната с това енергийна ефективност, стимулира използването на възобновяема енергия и определи условията за търговия с енергия в единното регулаторно пространство“ (член 2, параграф 1, буква г) от Договора за създаване на Енергийна общност).

В член 12 от Договора за създаване на Енергийна общност се изисква всяка договаряща страна да прилага достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда в съответствие с графика за прилагането на тези мерки, определен в приложение II към Договора. В член 16 от Договора се изброяват достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда за целите на Договора.

В член 25 от Договора за създаване на Енергийна общност се предвижда, че Енергийната общност може да предприема мерки за прилагане на измененията в достиженията на правото на ЕС, описани в дял II, съобразно развитието на правото на Европейския съюз. В член 79 от Договора за създаване на Енергийна общност се предвижда, че Съветът на министрите, постоянната група на високо равнище или регулаторният съвет предприемат мерки съгласно дял II по предложение на Европейската комисия. Съгласно членове 81 и 82 от Договора за създаване на Енергийна общност тези мерки се вземат с мнозинство от подадените гласове, като всяка договаряща страна има един глас. В член 100 от Договора се предвижда, наред с другото, решенията за изменение на разпоредбите на дялове I—VII да се вземат с единодушие на членовете на Договора за създаване на Енергийна общност.

2.2. Съвет на министрите и ПГВР

Съветът на министрите осигурява постигане на целите, отразени в ДСЕО. В него участват по един представител на всяка договаряща страна и двама представители на ЕС. Съгласно член 47 от ДСЕО той предоставя общите политически насоки, предприема мерки (решения или препоръки) и приема процедурни актове. Всяка страна има един глас, като Съветът на министрите действа по различни правила за гласуване в зависимост от темата. ЕС е една от десетте страни и има един глас, когато е приложимо, в зависимост от обсъжданата тема. Съгласно член 78 от ДСЕО Съветът на министрите може да действа само ако са представени две трети от страните. Въздържането от гласуване не се брои за подаден глас.

ПГВР е спомагателен орган към Съвета на министрите. Съгласно член 53, буква а) от ДСЕО тя подготвя работата на Съвета на министрите, включително неговия дневен ред

⁷ ОВ L 198, 20.7.2006 г., стр. 18.

⁸ ОВ L 198, 20.7.2006 г., стр. 15.

и актовете, които той трябва да приеме. В нея участват по един представител на всяка договаряща страна и двама представители на ЕС. ЕС има един глас. Съгласно член 78 от ДСЕО ПГВР може да действа само ако са представени две трети от страните. Въздържането от гласуване не се брои за подаден глас.

2.3. Предвиденият акт на Съвета на министрите

Целта на предложеното решение съгласно член 192, параграф 1 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС е да се предложат, от името на Съюза, на Съвета на министрите на Енергийната общност изменения на Договора за създаване на Енергийна общност, за да се актуализира и разшири обхватът на Договора, така че да включва развитието на правото на Съюза в областта на околната среда, както и да се гласува по това предложение от името на Съюза.

Настоящото предложение за решение се отнася до позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза по отношение на следния предвиден акт на Съвета на министрите, който има за цел да актуализира и разшири обхвата на Договора за създаване на Енергийна общност, така че да включва развитието на правото на Съюза в областта на околната среда: „Решение на Съвета на министрите на Енергийната общност за изменение на Договора за създаване на Енергийна общност чрез добавяне към неговата правна рамка на Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно опазването на дивите птици; Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна; Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите заедно с нейните дъщерни директиви: Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им, Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите и Директива 2009/90/ЕО на Комисията за определяне на технически спецификации за химичен анализ и мониторинг на състоянието на водите.“

3. Позиция, която трябва да се заеме от името на Съюза

Чрез включването на ново законодателство в областта на околната среда в Договора за създаване на Енергийна общност Европейският съюз ще разшири част от своите политики в областта на околната среда, така че да обхванат договарящите страни от Енергийната общност. Това ще донесе ползи за икономиката, околната среда и обществата на договарящите страни. Освен това включването им ще улесни и готовността на договарящите страни за преговорите им за присъединяване по въпросите, свързани с глава 27 от достиженията на правото на ЕС, околната среда и изменението на климата.

В Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици се предвиждат мерки за поддържане на популациите на всички видове птици, естествено живеещи в диво състояние. Тези мерки могат да включват поддържане и/или възстановяване на местообитания с цел запазване на популациите на тези птици.

В Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна се предвижда структуриран подход за оценка и смекчаване на въздействието върху околната среда, като се гарантира, че проектите за

енергия от възобновяеми източници се разработват в хармония с целите в областта на биологичното разнообразие.

Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите, Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им, Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите и Директива 2009/90/ЕО на Комисията от 31 юли 2009 г. за определяне на технически спецификации за химичен анализ и мониторинг на състоянието на водите — с тези директиви се изискват всеобхватни оценки на потенциалното въздействие върху водните екосистеми, като се спомага за установяването и смекчаването на отрицателните последици за водните местообитания и биологичното разнообразие.

С включването на Директивата за местообитанията, Директивата за птиците и Рамковата директива за водите с нейните дъщерни директиви, страните по Договора за създаване на Енергийна общност могат да гарантират, че проектите за енергия от възобновяеми източници, включително водноелектрическата енергия, се разработват и изпълняват по начин, който опазва както водните ресурси, така и биологичното разнообразие. Тези допълнителни директиви са тясно свързани и с директивите за оценка на въздействието върху околната среда и за стратегическа екологична оценка, които вече са част от достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда на Договора за създаване на Енергийна общност, като се гарантира всеобхватен подход към оценките на въздействието върху околната среда. Включването на тези допълнителни директиви ще бъде от полза и за прилагането на Директива (ЕС) 2023/2413 (Директива за енергията от възобновяеми източници III (перезгледана ДЕВИ), особено като се има предвид развитието на потенциални зони за ускоряване.

Предвиденият акт ще стане обвързващ за договарящите страни в съответствие с член 25, член 79 и член 100, подточка i) от Договора за създаване на Енергийна общност в сроковете, определени в приложенията към решението на Съвета на министрите на Енергийната общност. Предложените изменения ще бъдат тясно свързани с достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда, посочени в член 16 от Договора за създаване на Енергийна общност.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от ДФЕС се предвижда приемането на решения за установяване на *„позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“*⁹.

⁹

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Актовете, които Съветът на министрите и регулаторният съвет на Енергийната общност са приканени да приемат, представляват актове с правно действие. Предвидените актове ще бъдат обвързващи съгласно международното право в съответствие с член 76 от ДСЕО, по силата на който решението е правно обвързващо спрямо тези, към които е адресирано.

Предвиденият акт не допълва, нито изменя институционалната рамка на ДСЕО.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискваното от основната или преобладаващата цел или част.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

4.2.3. Основната цел и съдържание на предвидения акт са свързани с околната среда.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 192, параграф 1 от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 192, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 ДФЕС.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвета на министрите на Енергийната общност по отношение на измененията на Договора за създаване на Енергийна общност с цел актуализиране и разширяване на обхвата на Договора, така че да включва развитието на правото на Съюза в областта на околната среда

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Договорът за създаване на Енергийна общност беше подписан през октомври 2005 г. в Атина и влезе в сила през юли 2006 г. Понастоящем Съюзът (представяван от Комисията) и 9 съседни държави¹⁰ съставляват Енергийната общност.
- (2) В член 12 от Договора за създаване на Енергийна общност се изисква всяка договаряща страна да прилага достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда в съответствие с графика за прилагането на тези мерки, определен в приложение II към посочения договор.
- (3) В член 16 от Договора за създаване на Енергийна общност се изброяват достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда, които са обхванати от посочения договор.
- (4) В членове 24 и 25 от Договора за създаване на Енергийна общност се предвиждат мерки, свързани с адаптирането и развитието на достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда.
- (5) В член 79 от Договора се предвижда, че Съветът на министрите, постоянната група на високо равнище или регулаторният съвет предприемат мерки съгласно дял II по предложение на Европейската комисия. Съгласно членове 81 и 82 от Договора тези мерки се вземат с мнозинство от подадените гласове, като всяка договаряща страна има един глас.
- (6) В член 100 от Договора се предвижда, наред с другото, решенията за изменение на разпоредбите на дялове I—VII да се вземат с единодушие на членовете на Договора за създаване на Енергийна общност.

¹⁰ Албания, Босна и Херцеговина, Косово*, Северна Македония, Грузия, Молдова, Черна гора, Сърбия и Украйна.

- (7) Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно опазването на дивите птици¹¹, Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна¹², Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите¹³ заедно с Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им¹⁴, Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите¹⁵ и Директива 2009/90/ЕО на Комисията за определяне на технически спецификации за химичен анализ и мониторинг на състоянието на водите¹⁶ все още не са включени в член 16 от Договора за създаване на Енергийна общност. Следователно договарящите страни все още не са задължени да прилагат разпоредбите на посочените директиви. Поради това целта на предложените изменения е да се разшири правото на Съюза в областта на околната среда в обхвата на Договора за създаване на Енергийна общност чрез добавяне на тези директиви.
- (8) За да се осигури справедлив енергиен преход, който гарантира съпътстващи ползи за биологичното разнообразие и избягване на влошаване на природозащитния статус на видовете диви птици, е необходимо да се измени член 16 от Договора за създаване на Енергийна общност чрез актуализиране на позоваването на член 4, параграф 2 от Директива 79/409/ЕИО на Съвета и чрез добавяне на Директива 2009/147/ЕО към списъка на достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда за целите на Договора за създаване на Енергийна общност.
- (9) В Директива 92/43/ЕИО се предвижда структуриран подход за оценка и смекчаване на въздействието върху околната среда на енергийните проекти в обхвата на Договора за създаване на Енергийна общност по отношение на биологичното разнообразие и заедно с Директива 2009/147/ЕО тя представлява

¹¹ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

¹² Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

¹³ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

¹⁴ Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им (ОВ L 372, 27.12.2006 г., стр. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/118/oj>).

¹⁵ Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите, за изменение и последваща отмяна на директиви 82/176/ЕИО, 83/513/ЕИО, 84/156/ЕИО, 84/491/ЕИО 86/280/ЕИО на Съвета и за изменение на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 84, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj>).

¹⁶ Директива 2009/90/ЕО на Комисията от 31 юли 2009 г. за определяне, съгласно Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, на технически спецификации за химически анализ и мониторинг на състоянието на водите (ОВ L 201, 1.8.2009 г., стр. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/90/oj>).

основният законодателен инструмент в правото на Съюза за изпълнение на международните задължения на Съюза, произтичащи от Бернската конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания.

- (10) Вследствие на необходимостта да се предвидят всеобхватни оценки на потенциалното въздействие върху водните екосистеми на енергийните проекти, попадащи в обхвата на Договора за създаване на Енергийна общност, е необходимо договарящите страни да гарантират, че всички дейности, свързани с мрежовата енергия, са проектирани и функционират така, че да се осигури съответствие с Директива 2000/60/ЕО, и по-специално с член 4, в който се определят основните цели на посочената директива, като се постановява, че държавите членки трябва да прилагат мерките, необходими за предотвратяване на влошаването на състоянието на водните обекти, и да предприемат мерки с цел постигане на добро състояние на водите, без да се засягат определени времеви ограничения и други изключения. Поради това Комисията, от името на Съюза, следва да предложи изменение на Договора за създаване на Енергийна общност, както е посочено в настоящото решение (обсъжданията могат да се проведат без решение по член 218, параграф 9), а Комисията, от името на Съюза, следва да гласува в подкрепа на предложението на заседанието на Съвета на министрите, насрочено за 18 декември 2025 г.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Комисията се упълномощава да представи на Съвета на министрите на Енергийната общност предложението, включено в приложения I, II и III към настоящото решение, за съответно изменение на Договора за създаване на Енергийна общност с цел актуализиране и разширяване на обхвата на Договора, като се вземе предвид развитието на правото на Съюза в областта на околната среда.

Член 2

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на заседанието на Съвета на министрите на Енергийната общност на 18 декември 2025 г., е да се подкрепи приемането на предложението за изменения на Договора за създаване на Енергийна общност, включено в приложения I, II и III.

Член 3

Внасянето на незначителни промени в настоящото решение може да бъде одобрено от представителите на Съюза в Съвета на министрите на Енергийната общност, без да е необходимо допълнително решение на Съвета.

Член 4

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на година.

*За Съвета
Председател*